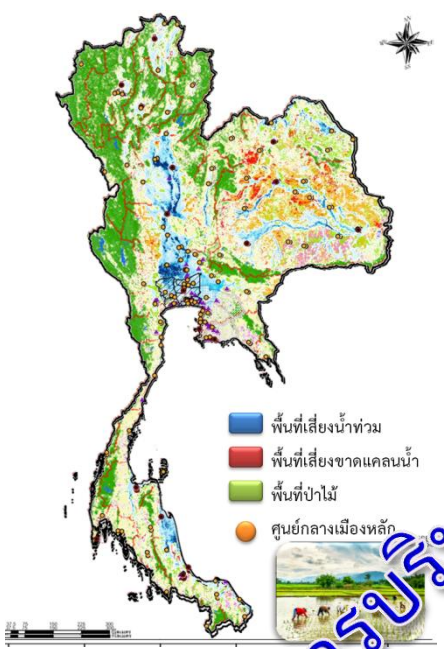

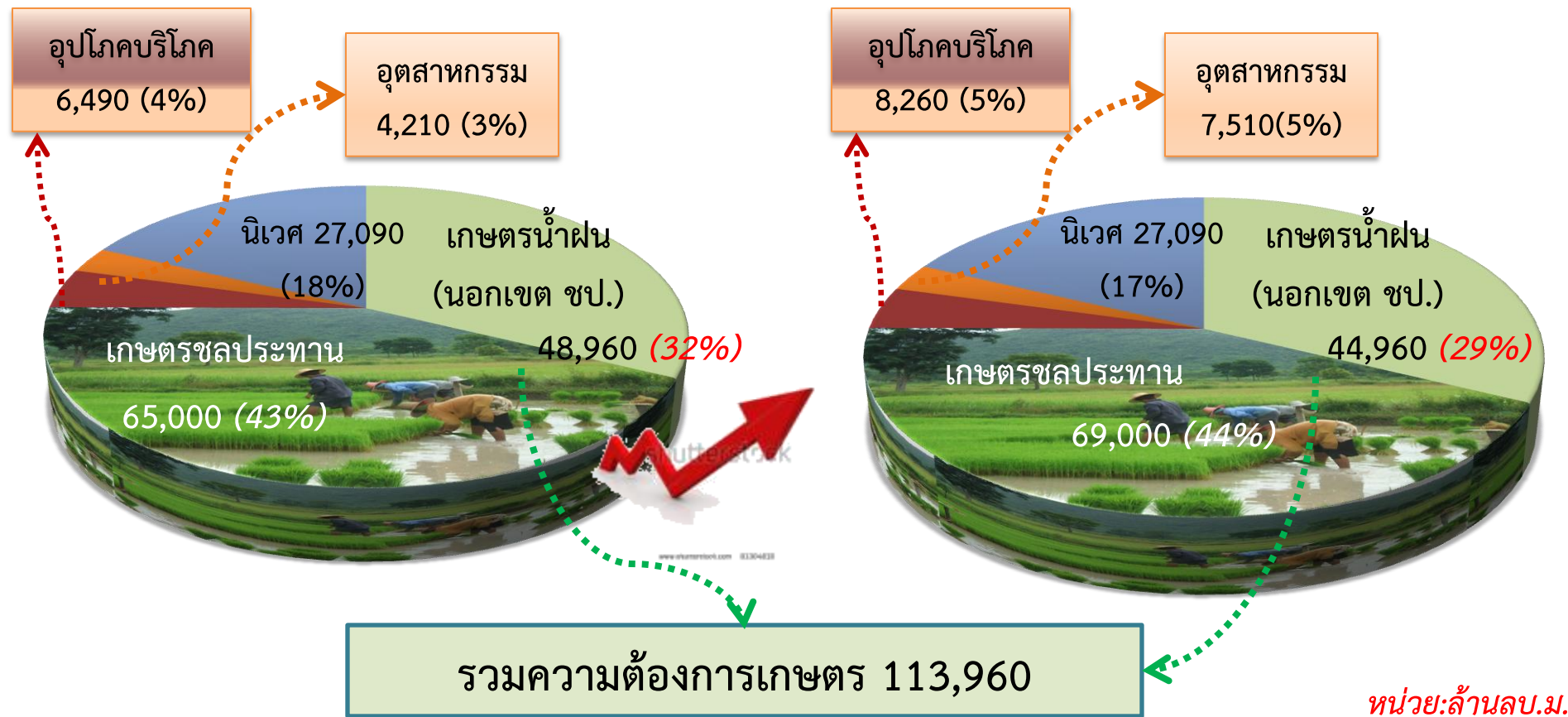

ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ปี 2558-69

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกรมชลประทาน

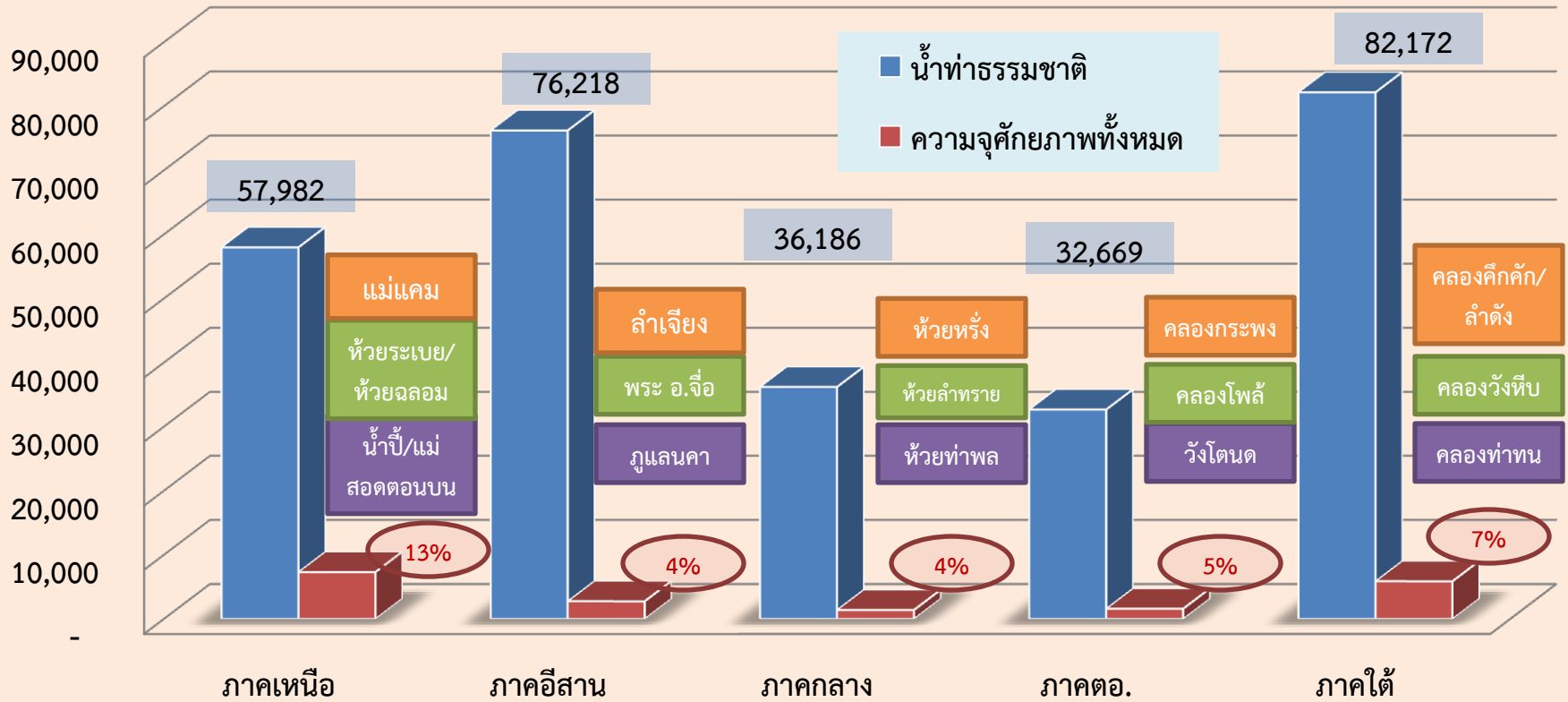

สมดุลน้ำในภาพรวม ปัจจุบัน&อนาคต (2570)

กรณี	น้ำท่าธรรมชาติ	ความต้องการน้ำ (รวมนิเวศ)	ความต้องการที่จัดการได้	ความต้องการที่ยังจัดการไม่ได้
ปัจจุบัน (2557)	285,230	151,750	102,140	49,610
อนาคต (2570)	285,230	156,820	111,620	45,200 ¹³

ความจุอ่างเก็บน้ำตามศักยภาพในแผนทั้งหมด

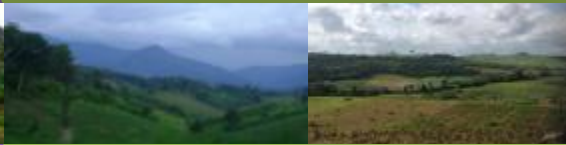
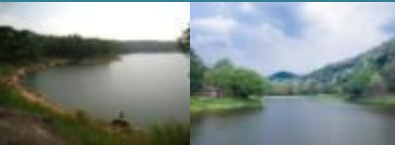
น้ำท่าธรรมชาติ 285,227 ล้านลบ.ม./ปี

ความจุอ่างเก็บน้ำใน
แผนทั้งหมด

ศักยภาพที่ไม่อยู่ใน
เขตอุทยานฯ

ศักยภาพที่ไม่อยู่ในพื้นที่อนุรักษ์
ใดๆ (1A ป่าไม้ ชุ่มน้ำ)

ศักยภาพที่ไม่ติดคนและ
พื้นที่อนุรักษ์ใดๆ

18,900 ล้าน ลบ.ม.

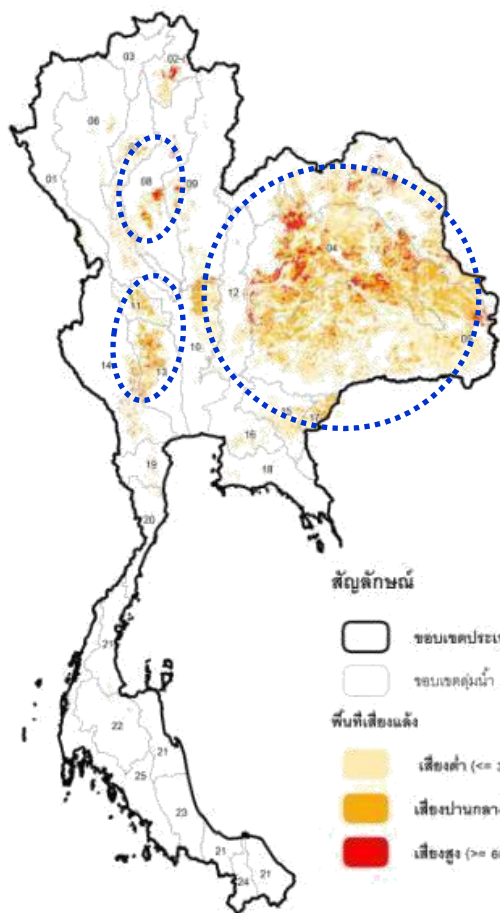
14,158 ล้าน ลบ.ม.

5,275 ล้าน ลบ.ม.

1,905 ล้าน ลบ.ม.

เป้าประสงค์

- ลดความสูญเสียน้ำ เพิ่มมูลค่าน้ำ ในพื้นที่ชลประทาน 30.22 ล้านไร่
- จัดหาแหล่งน้ำต้นทุนที่เหมาะสมตามศักยภาพ

พื้นที่วิกฤต

- กลุ่มลุ่มน้ำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- ลุ่มน้ำยม
- ลุ่มน้ำสะแกกรัง
- ลุ่มน้ำเจ้าพระยา-ท่าจีน
- ลุ่มน้ำโตนเลสาบ

พื้นที่เกษตรชลประทานปัจจุบัน 30.22 ล้านไร่

- ปรับปรุงประสิทธิภาพโครงการเดิม
- เพิ่มปริมาณการเก็บกัก/เพิ่มพื้นที่ชลประทาน

พื้นที่ศักยภาพชลประทาน 18.8 ล้านไร่

- พัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำและระบบกระจายน้ำ ได้แก่ อ่างเก็บน้ำ ฝาย สถานีสูบ ปตร เป็นต้น

พื้นที่เกษตรน้ำฝน 100 ล้านไร่

- ฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติ
- สร้างน้ำในไร่นา
- สร้างน้ำชุมชน
- น้ำบาดาลเกษตร

จัดหาน้ำต้นทุนและโครงข่ายน้ำ

2

ยุทธศาสตร์ความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต

ภาคอุตสาหกรรม การบริการและการท่องเที่ยว

มีปริมาณน้ำสำรองสำหรับภาคอุตสาหกรรม
การท่องเที่ยว และการบริการอย่างมั่นคง

69

-

เตรียมแผนศึกษารองรับเพิ่มเติม

65

ยาว

กลาง

64

-

60

อ.วังหีบ จ.นครศรีธรรมราช

59

อ.อรัญประเทศ จ.สระแก้ว/อ.สะเดา จ.สงขลา/เกาะ
ช้าง จ.ตราด/เกาะพะงัน จ.สุราษฎร์ธานี/เจ้าพระยา

สั้น

58 +

อ.แม่สอด จ.ตาก

58

โครงข่ายน้ำภาคตะวันออก

57

6/11/2015

คณะกรรมการกำหนดนโยบายฯ สำนักบริหารโครงการ กรมชลประทาน

2

ยุทธศาสตร์การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต (เกษตรและอุตสาหกรรม)

1. การจัดการด้านความต้องการ

2. บริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม
(Zoning)

3. การเพิ่มประสิทธิภาพโครงการแหล่งน้ำ
และระบบชลประทาน

4. พัฒนาและฟื้นฟูแหล่งน้ำในพื้นที่
เกษตรน้ำฝน

สระน้ำในไร่นา แหล่งน้ำธรรมชาติ บาดาลเกษตร

5. การพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำใหม่และ
ระบบกระจายน้ำ

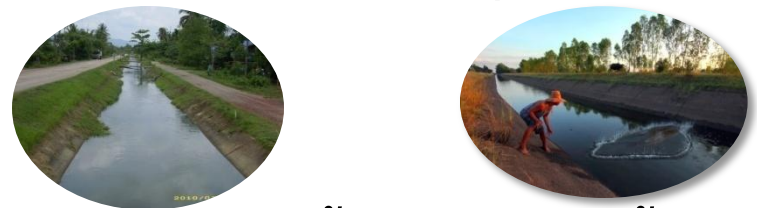
อ่างเก็บน้ำ

ฝายทดน้ำ

ประตูระบายน้ำ

อาคารบังคับน้ำอื่นๆ

6. การพัฒนาระบบผันน้ำและระบบเชื่อมโยง
แหล่งน้ำภายในและระหว่างลุ่มน้ำ/ต่างประเทศ

7. การพัฒนาแหล่งน้ำและระบบส่งน้ำเพื่อพื้นที่
เศรษฐกิจและอุตสาหกรรม

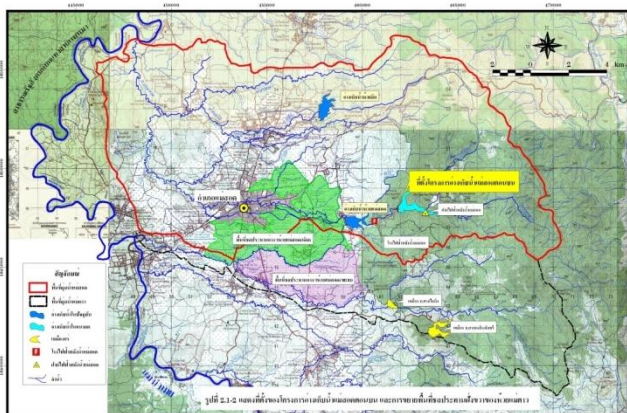
เป้าหมายตามศักยภาพ

ผลสัมฤทธิ์ระยะเร่งด่วน/สั้น

- การจัดการด้านความต้องการ : กำหนดเกณฑ์การใช้น้ำให้คุ้มค่า ลดความต้องการใช้น้ำ
 - ➔ กลุ่มน้ำภาคกลาง ตะวันตก และตะวันออก โดยสามารถลดการใช้น้ำได้ร้อยละ 10
- การจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning) : เพิ่มมูลค่าการใช้น้ำต่อหน่วยให้สูงขึ้น
 - ➔ บริหารจัดการน้ำให้สอดคล้องกับระบบพืชในพื้นที่ ชป.เดิม โดยเฉพาะเจ้าพระยาใหญ่ ซี มูล
- เพิ่มประสิทธิภาพโครงการแหล่งน้ำและระบบชลประทานเดิม
 - ➔ 95 ล้าน ลบ.ม. เพิ่มพื้นที่ ชลประทาน 0.16 ล้านไร่
- จัดหาแหล่งน้ำให้พื้นที่เกษตรน้ำฝน ให้เพียงพอต่อการเกษตรอย่างน้อย 1 ฤดูกาล
 - พื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติ ให้เก็บกักเพิ่มขึ้น 4,330 แห่ง
 - ขุดสระน้ำในไร่นา 270,000 บ่อ
 - พัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร 1.04 ล้านไร่
 - สนับสนุนแหล่งน้ำชุมชน 1,715 แห่ง
 - พัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำและระบบกระจายน้ำ 1,100 ล้าน ลบ.ม. พท.ชป. 2 ล้านไร่
 - พัฒนาระบบผันน้ำและเชื่อมโยงแหล่งน้ำ
 - พัฒนาแหล่งน้ำและระบบส่งน้ำภาคอุตสาหกรรม
- พัฒนาระบบผันน้ำและเชื่อมโยงแหล่งน้ำ
 - ➔ 70,000 บ่อ
 - ➔ 141,750 ไร่
 - ➔ 465 แห่ง
 - ➔ 70 ล้าน ลบ.ม.
- พัฒนาแหล่งน้ำและระบบส่งน้ำภาคอุตสาหกรรม
 - ➔ 70 ล้าน ลบ.ม.

โครงการปรับปรุงเพิ่มความจุเขื่อน ลำพระเพลิง จ.นครราชสีมา

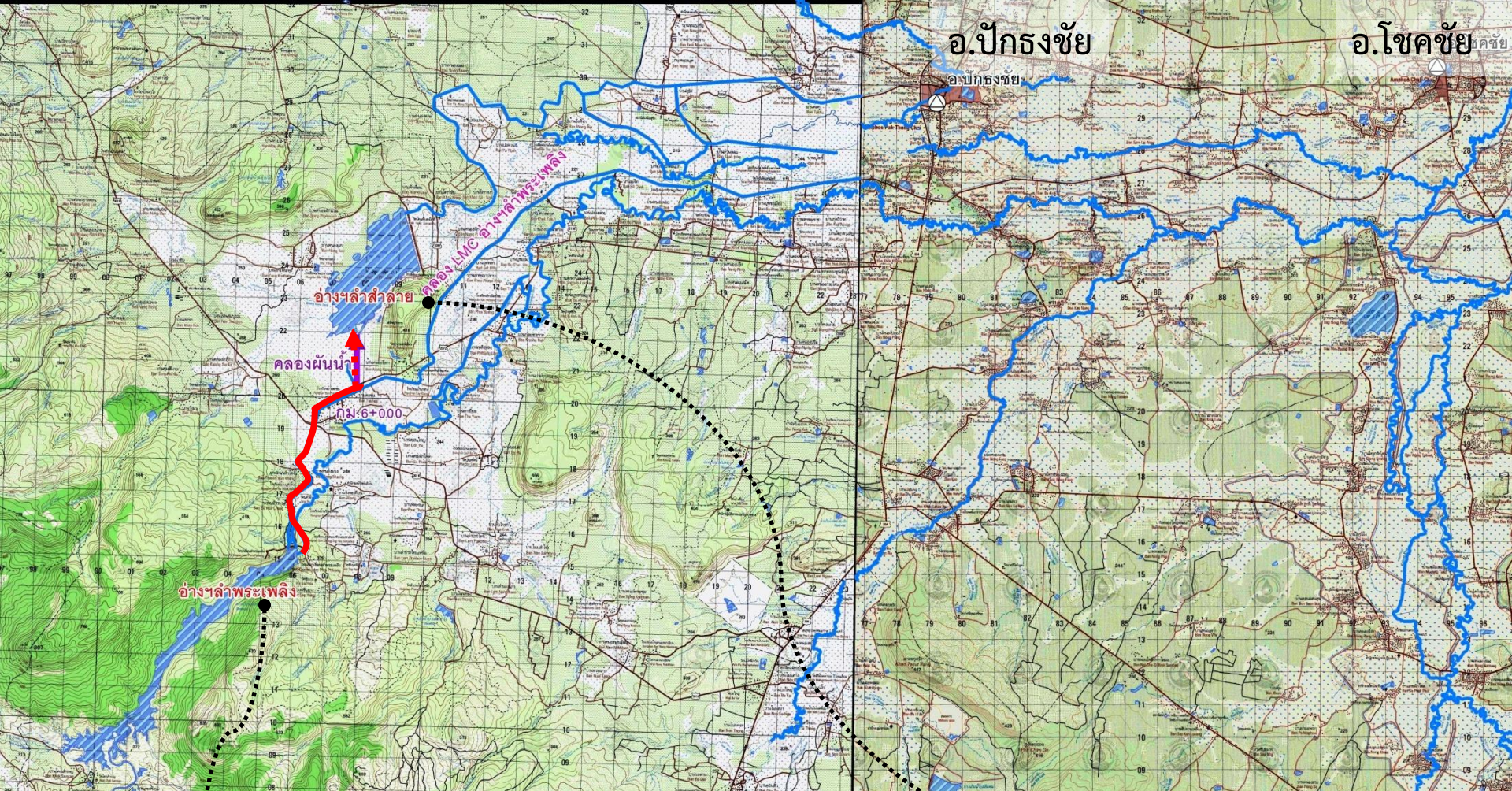
โครงการอ่างเก็บน้ำแม่สวดตอนบน
จ.ตาก

ความจุ 13 ล้าน ลบ.ม.
พื้นที่รับประโยชน์ 10,000 ไร่

ผลที่ได้รับจากการดำเนินงาน

- เพิ่มความจุเก็บกัก 50 ล้าน ลบ.ม.(105 ล้าน ลบ.ม เป็น 155 ล้าน ลบ.ม.)
- เพิ่มพื้นที่ชลประทาน ได้ 18,000 ไร่
- บรรเทาความเสียหายจากอุทกภัยได้ประมาณ 300 ล้านบาท/ปี

อ่างฯลำพระเพลิง

อ่างฯลำน้ำลาย

โครงการปรับปรุงเขื่อนลำพระเพลิง จังหวัดนครราชสีมา

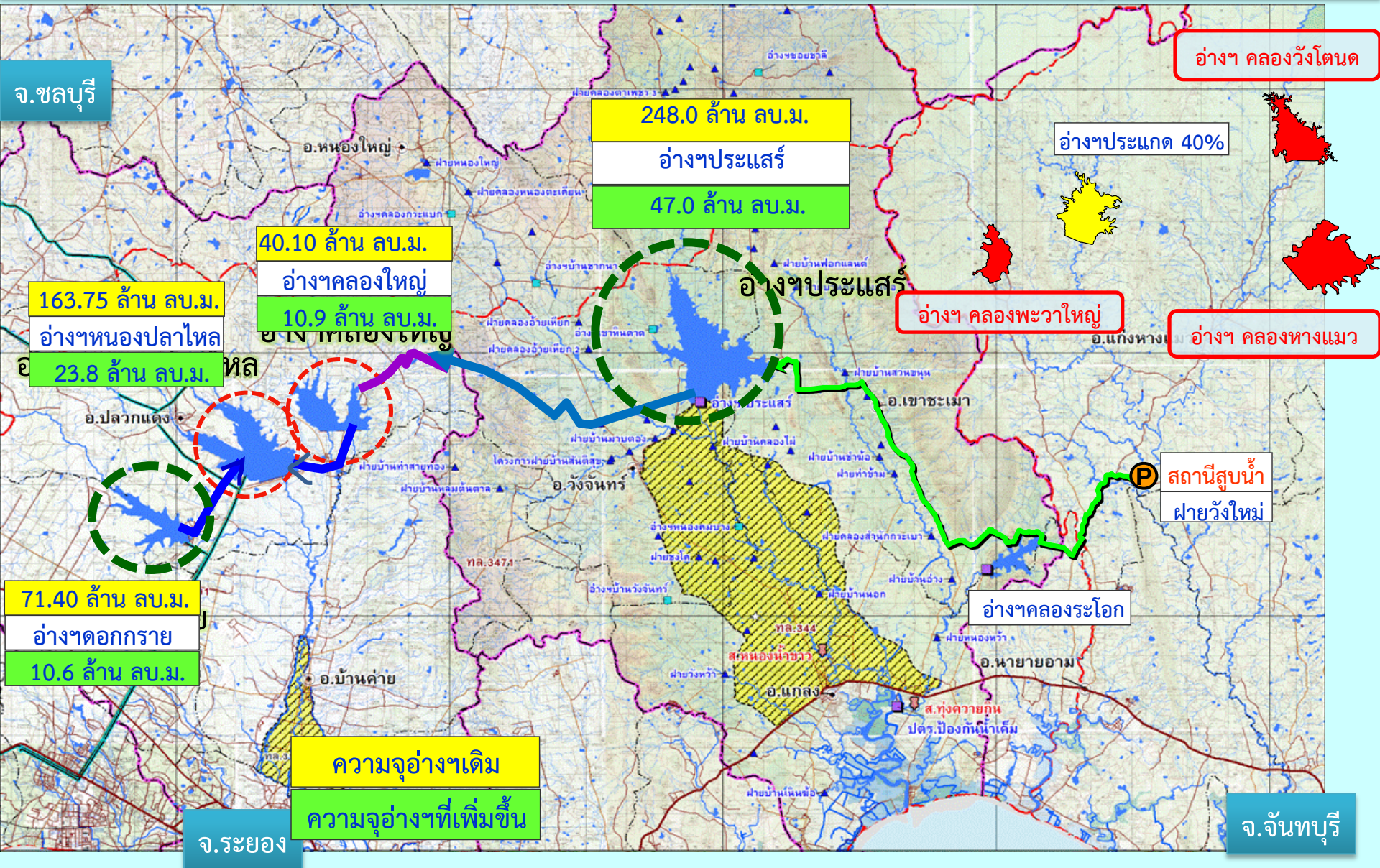
6/11/2015

คณะกรรมการกำหนดนโยบายฯ สำนักบริหารโครงการ กรมชลประทาน

โครงข่ายการเชื่อมโยงแหล่งน้ำภาคตะวันออกในปัจจุบัน

ด้านเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักของอ่างเก็บน้ำในปัจจุบัน

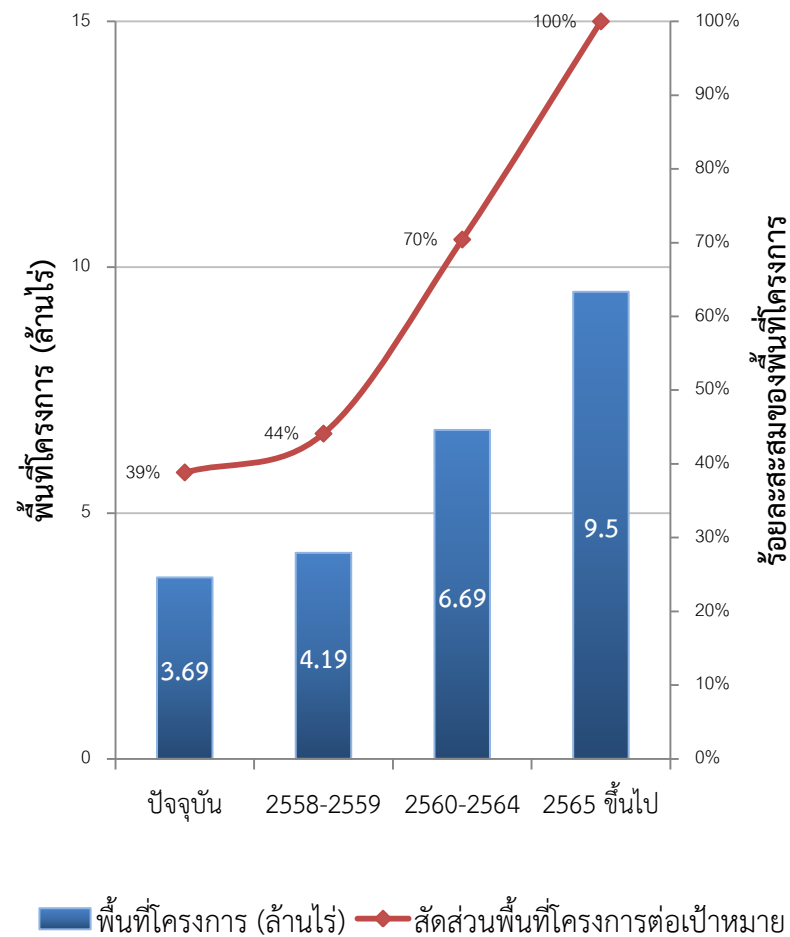
เป้าหมายตามแผนงาน

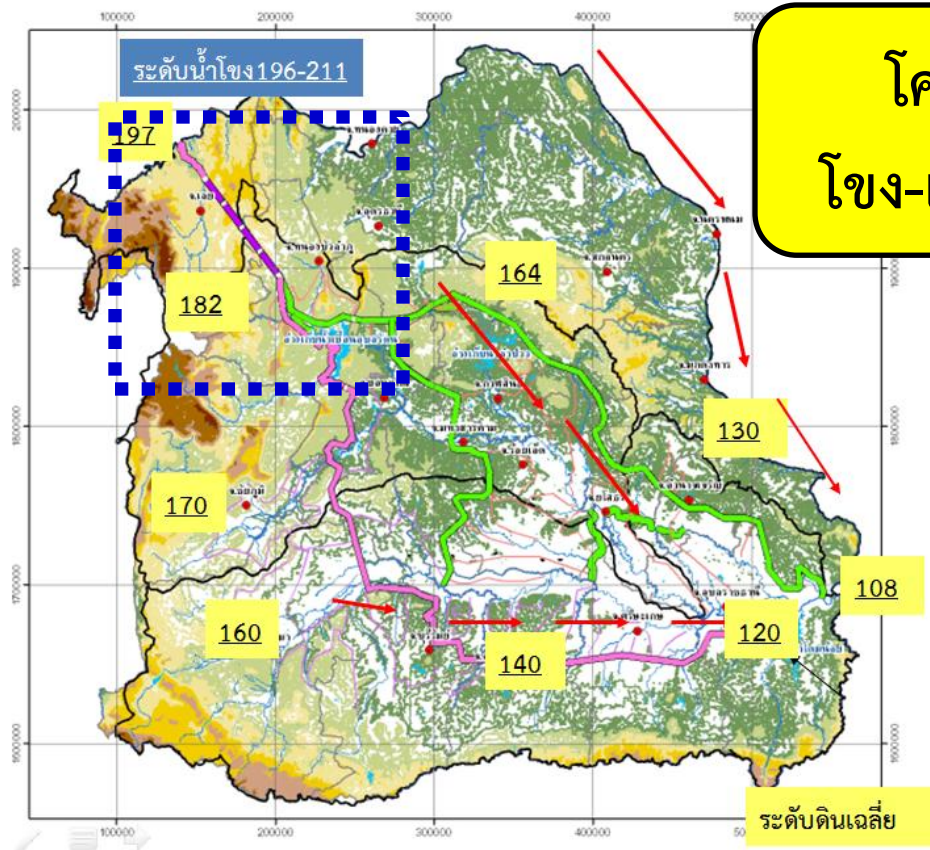

*** กลุ่มน้ำอื่นๆ ทำการศึกษากำหนดแนวทางที่เหมาะสม

พื้นที่	เร่งด่วน – ล้น (58-59)	กลาง (60-64)	ยาว (65 ขึ้นไป)
กลุ่มเจ้าพระยาใหญ่ (ภาคเหนือตอนล่างและภาคกลาง)	เพิ่มพื้นที่เข้าร่วม โครงการ 0.5 ล้านไร่ เจ้าพระยา ท่าจีน	เพิ่ม 2.5 ล้านไร่ เจ้าพระยา ท่าจีน ป่าสัก	เพิ่ม 2.81 ล้านไร่ ยม น่าน
	เตรียมความพร้อม	เตรียมความพร้อม	
	1.ศึกษา/สำรวจ การปรับปรุงแบบการปลูกข้าว 2.กำหนดรูปแบบการปลูกข้าวที่เหมาะสม		
	ดำเนินการ		ดำเนินการ
	3.ประชุมเชิงปฏิบัติการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 4.ประชาสัมพันธ์โครงการกับเกษตรกร 5.จัดเวทีชุมชนและลงทะเบียนยืนยันเข้าร่วมโครงการ 6. จัดสรรน้ำตามแผนที่กำหนด 7.ติดตามและประเมินผล		
		ประเมินผล (เร่งด่วน-ล้น)	ประเมินผล(กลาง)

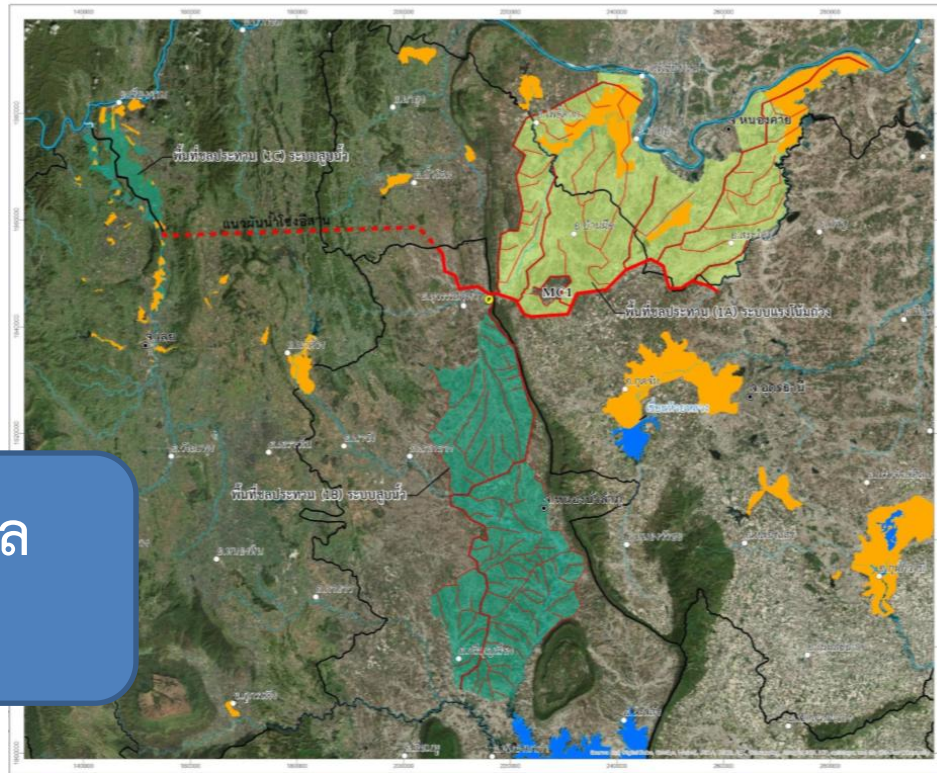
เป้าหมายการขยายพื้นที่ลุ่มเจ้าพระยาใหญ่ ภาคเหนือตอนล่างและภาคกลาง

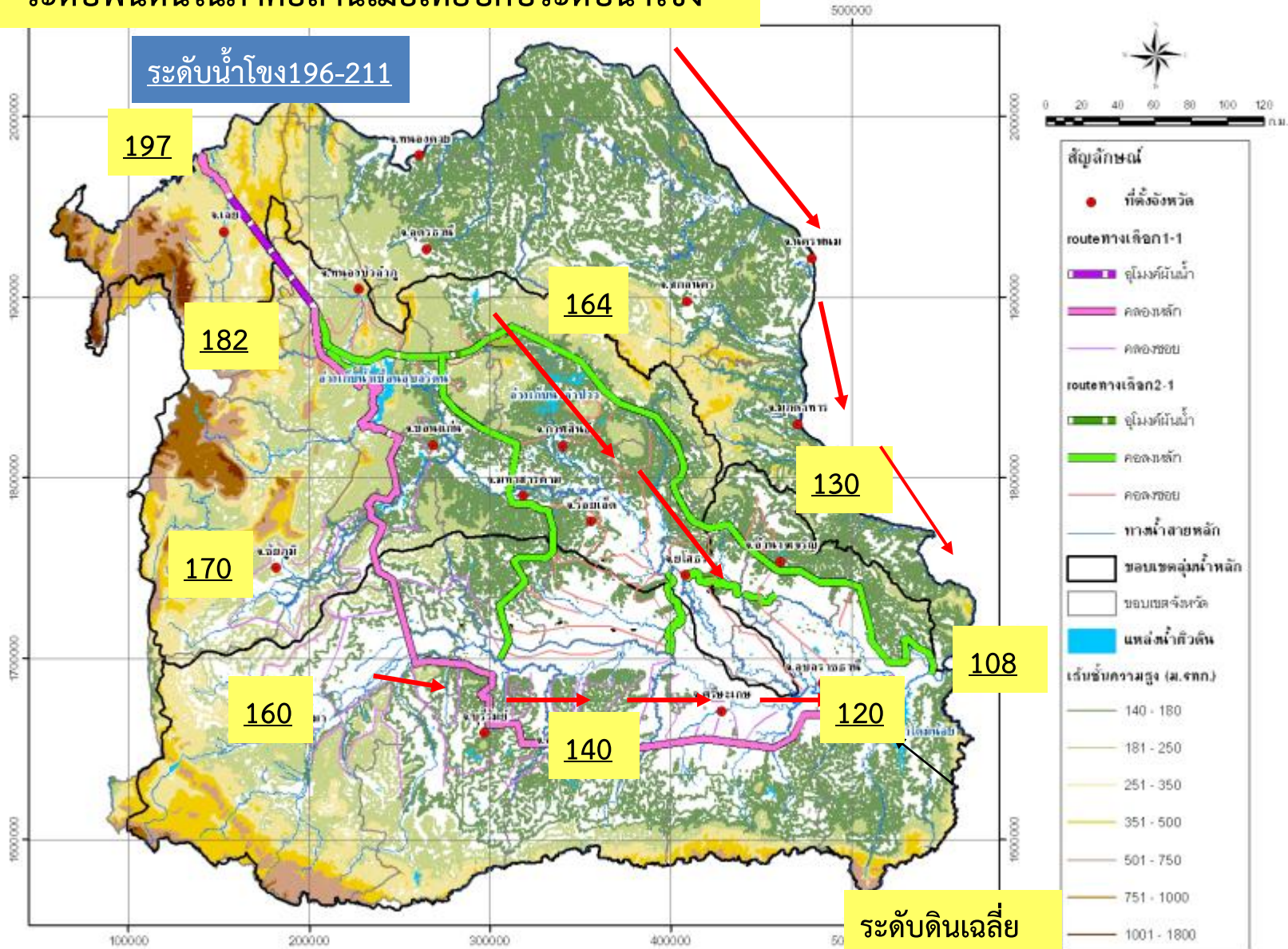
โครงการบริหารจัดการน้ำ
โขง-เลย-ชี-มูล-โดยแรงโน้มถ่วง

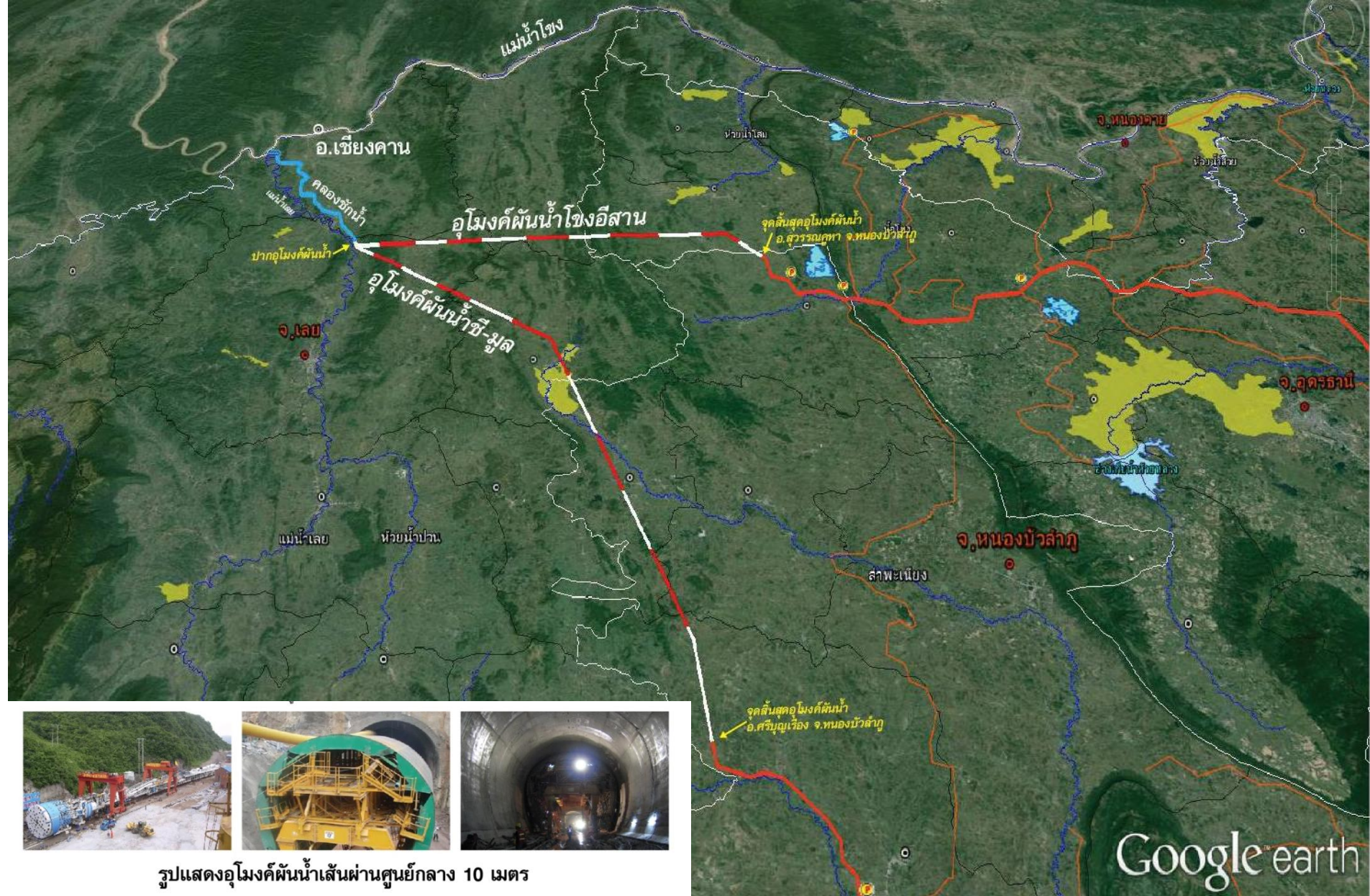
โครงการผันน้ำโขง-เลย-ชี-มูล
โดยแรงโน้มถ่วง ระยะที่ 1

หลักการในการผันน้ำโขง-เลย-ชี-มูล-โดยแรงโน้มถ่วง

ระดับพื้นดินในภาคอีสานเมื่อเทียบกับระดับน้ำโขง

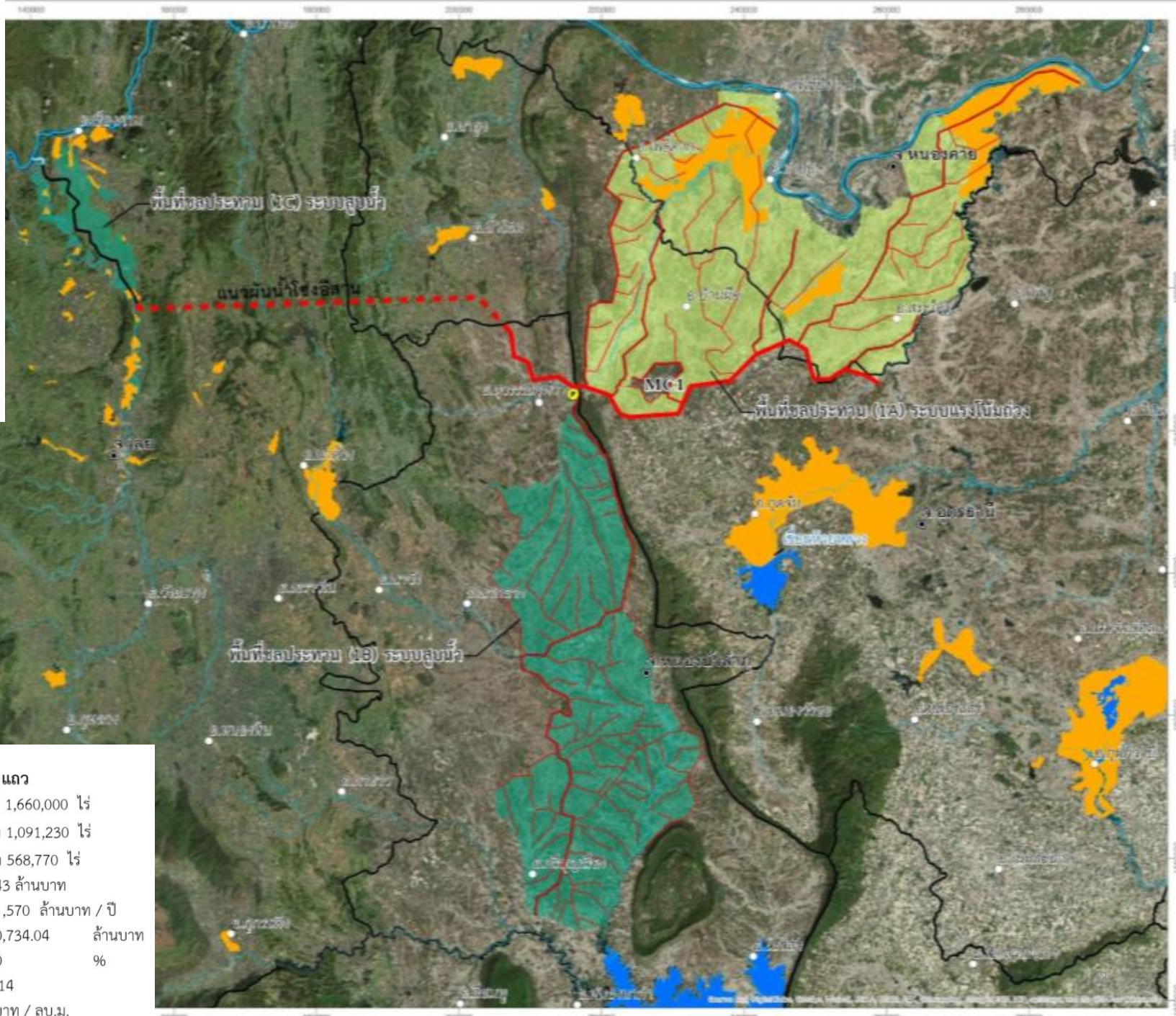

รูปแสดงอุโมงค์ผันน้ำเส้นผ่านศูนย์กลาง 10 เมตร

โครงการผันน้ำโขง-เลย-ชี-มูล โดยแรงโน้มถ่วง ระยะที่ 1

ស័ណ្ឌលក្ខណ៍

- จังหวัด
- อำเภอ
- สถานีสูบน้ำ
- ปรับปรุงแม่น้ำเลย
- คลองชักน้ำ
- แนวอุโมงค์ผันน้ำ
- แนวคลองส่งน้ำสายหลัก
- แนวคลองส่งน้ำสายย่อย
- แนวคลองส่งน้ำสายแยกย่อย
- ทางน้ำสายหลัก
- พื้นที่ชลประทานปัจจุบัน
- อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่
- พื้นที่ชลประทานแรงโน้มถ่วง
- พื้นที่ชลประทานระบบสูบน้ำ

พัฒนา อุโมงค์โขงอีสาน 1 แถว

พื้นที่ชลประทานใหม่ 1,660,000 ไร่

- แรงโน้มถ่วง 1,091,230 ไร่
- ระบบสูบน้ำ 568,770 ไร่

ค่าลงทุน 126,514.43 ล้านบาท

ผลประโยชน์ 16 ,570 ล้านบาท / ปี

NPV	10,734.04	ล้านบาท
-----	-----------	---------

EIRR	10
------	----

B / C	1.14
-------	------

ศักยภาพการพัฒนาแหล่งน้ำจากแม่น้ำระหว่างประเทศในกลุ่มน้ำโขง(อีสาน)

ข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือการพัฒนาแม่น้ำโขงอย่างยั่งยืน (Agreement on the Cooperation for the Sustainable Development of the Mekong River Basin) ลงนามเมื่อวันที่ 5 เมษายน 2538

มาตรา 5 การใช้น้ำอย่างสมเหตุสมผลและเป็นธรรม

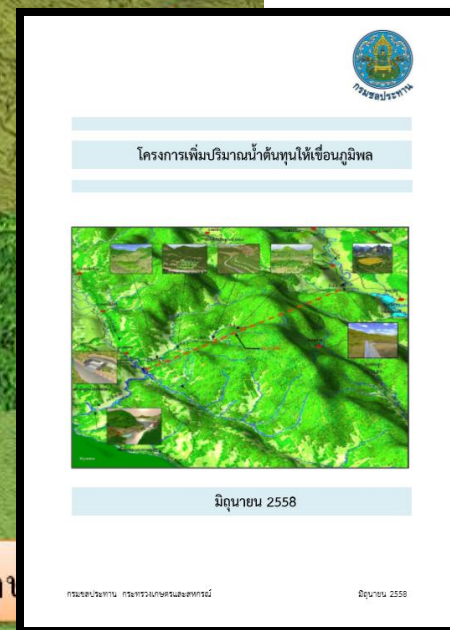
กรณีพิจารณาว่าใช้น้ำจากปากน้ำโขงที่เป็นสาขาของแม่น้ำโขง เป็นการแจ้งให้ทราบที่ก่อนเริ่มใช้

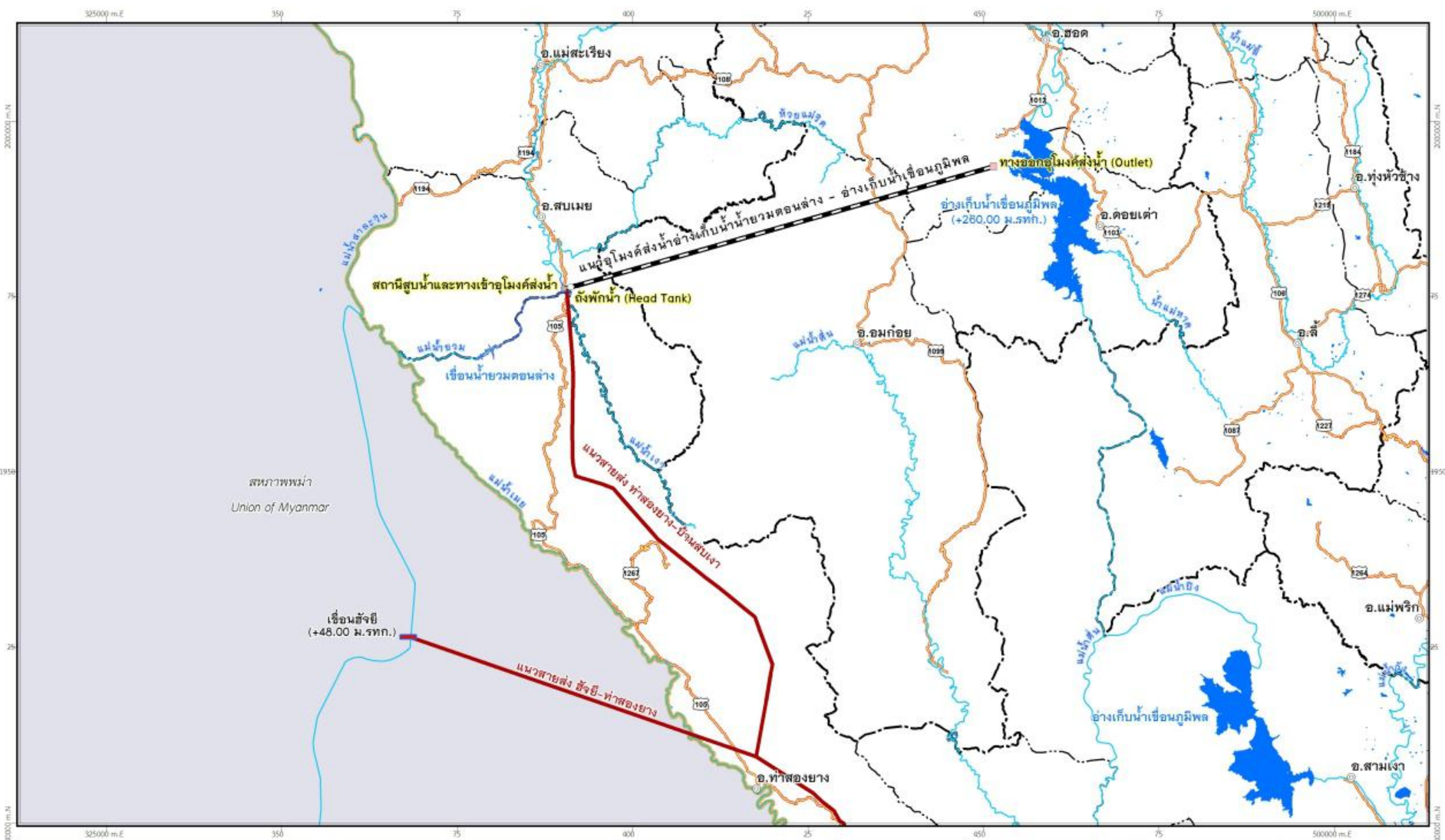
การใช้น้ำ	การแจ้ง notification	การปรึกษาหารือล่วงหน้า Prior Consultation	ข้อตกลง Agreement
1. ลำน้ำสาขาและทะเลสาบในกัมพูชา	/	ตั้งขึ้นการผันน้ำ	
2. แม่น้ำโขงสายประธาน		โขงผ่านปากน้ำเลย จึง	
2.1 ถุดน้ำมาก		พิจารณาเป็นกรณี 1	
2.1.1 ใช้น้ำในลุ่มน้ำแม่โขง	/	ผันน้ำจากลำน้ำสาขามา	
2.1.2 ผันน้ำข้ามลุ่มน้ำ		ใช้ภายในลุ่มน้ำ	
2.1 ถุดแล้ง			
2.2.1 ใช้น้ำในลุ่มน้ำแม่โขง		/	
2.2.2 ผันน้ำข้ามลุ่มน้ำ			/

กรณีพิจารณาว่าเป็นการใช้น้ำจากแม่น้ำโขงโดยตรง

• การแจ้ง คือการบอกให้ทราบ ภาคีสมาชิกเพียงแต่รับทราบ

• การหารือกันก่อน คือการบอกให้ทราบโดยให้ภาคีสมาชิกมีโอกาสแสดงความคิดเห็น แต่ไม่ใช่พิจารณาเห็นชอบหรือยับยั้งโครงการ

สัญลักษณ์

● อำเภอ	ขอบเขตประเทศ
ถนนสายหลัก	ขอบเขตจังหวัด
ทางน้ำสายหลัก	ขอบเขตอำเภอ

องค์ประกอบโครงการ

● สถานีสูบน้ำและทางเข้าอุโมงค์ส่งน้ำ	--- แนวอุโมงค์
○ ถังพักน้ำ (Head Tank)	--- แนวสายส่งไฟฟ้า
■ ทางออกอุโมงค์ส่งน้ำ (Outlet)	▨ ข้างเก็บน้ำที่เสนอ

แผนที่ประเทศไทย

ทิศเหนือ

การศึกษาความเหมาะสม การศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม
การประชาสัมพันธ์และประชาสัมพันธ์
โครงการเพิ่มปริมาณน้ำต้นทุนให้เขื่อนภูมิพล

แผนที่แสดงแนวอุโมงค์ส่งน้ำ
อ่างเก็บน้ำน้ำยมตอนล่าง - อ่างเก็บน้ำเขื่อนภูมิพล

PANYA, SEATEC, PEC

จท.

กทม.

ชป.

ยผ.

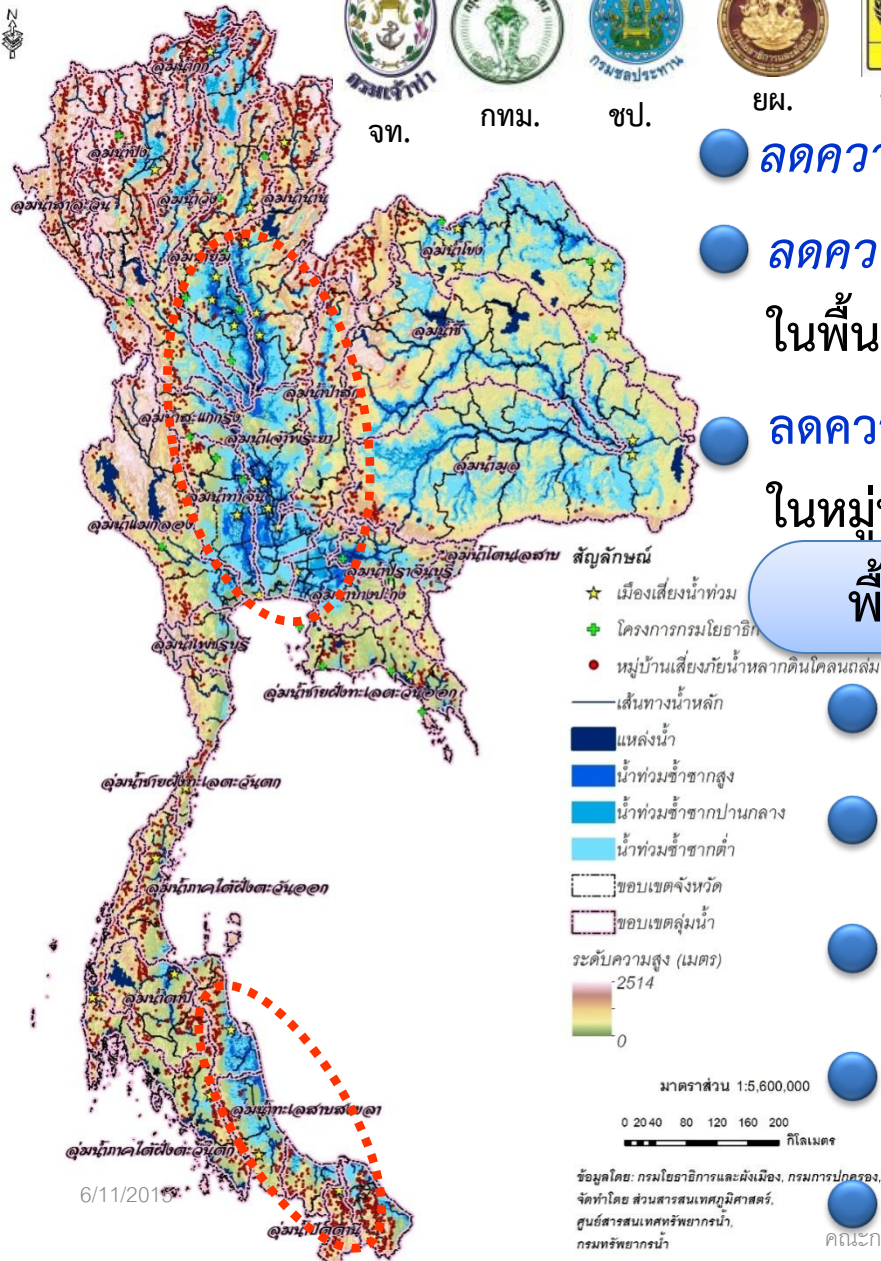
ปภ.

เป้าประสงค์

- ลดความเสียหายจากอุทกภัยของชุมชนเมือง/พื้นที่เศรษฐกิจ
- ลดความเสียหายในพื้นที่เกษตร และสนับสนุนการปรับตัวในพื้นที่เสี่ยงอุทกภัยซ้ำซาก
- ลดความเสียหายจากน้ำหลาก ดินโคลนถล่ม น้ำท่วมฉับพลันในหมู่บ้านเสี่ยงภัย

พื้นที่วิกฤต

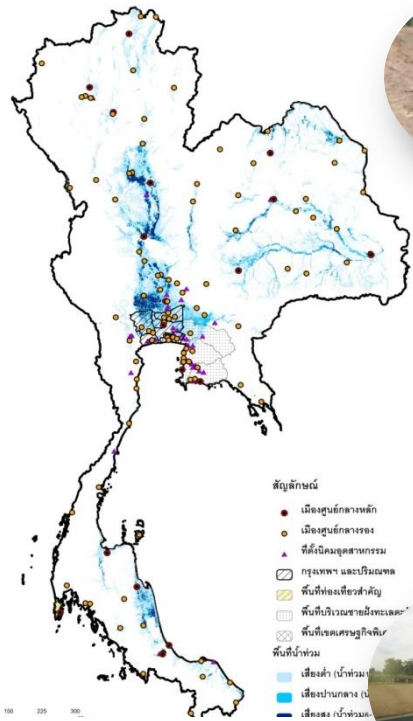
- กลุ่มลุ่มน้ำเจ้าพระยาใหญ่
- แม่น้ำยม(ตอนล่าง) แม่น้ำปิง แม่น้ำกก
- ที่ลุ่มริมน้ำมูล ชี และโขง(อีสาน)
- ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
- แม่น้ำโก-ลก

3

ยุทธศาสตร์การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย

กลยุทธ์

1 การปรับปรุงทางน้ำสายหลัก

2 การควบคุมการบุกรุกทางน้ำ

3 เพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ ผันน้ำพื้นที่รับน้ำนอง ในลุ่มน้ำวิกฤต

4 การพัฒนาและบริหารจัดการ แหล่งเก็บกักน้ำให้เต็มศักยภาพ

5 ระบบป้องกันน้ำท่วม

7 การสนับสนุนการปรับตัวและหนีภัย

6 การกำหนดเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินลุ่มน้ำ/จังหวัด และปรับปรุง/จัดทำผังเมือง

3

ยุทธศาสตร์การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย

เป้าหมายตามศักยภาพ

ผลสัมฤทธิ์ระยะเร่งด่วน/สั้น

ลำน้ำสายหลักและสาขาได้รับการปรับปรุง เพิ่มอัตรา

230 กิโลเมตร

การไหลร้อยละ 10 รวมระยะ 870 กิโลเมตร

เพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ ลดความเสียหาย
จากน้ำหลากล้นตลิ่ง กลุ่มน้ำเสี่ยงภัยน้ำล้นตลิ่งและ
ความเสียหายสูงในกลุ่มน้ำวิกฤติ 10 กลุ่มน้ำ

ศึกษาใน 9 กลุ่มน้ำวิกฤติ

และก่อสร้างระบบระบาย
ในกลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

พัฒนาพื้นที่รับน้ำนองในกลุ่มน้ำเจ้าพระยา
เพื่อชะลอน้ำหลากขนาดใหญ่

ศึกษาพื้นที่เหนือ

จ.นครสวรรค์

การพัฒนาและบริหารจัดการแหล่งเก็บกักน้ำ

เน้นกลุ่มน้ำสาขาและกลุ่มที่มีปริมาณการเก็บกักต่ำ

ศึกษาในกลุ่ม สาละวิน โขง(เหนือ) ยม ปราจีนบุรี

ป้องกันน้ำท่วมในพื้นที่ชุมชนเมือง/พื้นที่เศรษฐกิจ

ภาคใต้ฝั่งตะวันออก

185 แห่ง

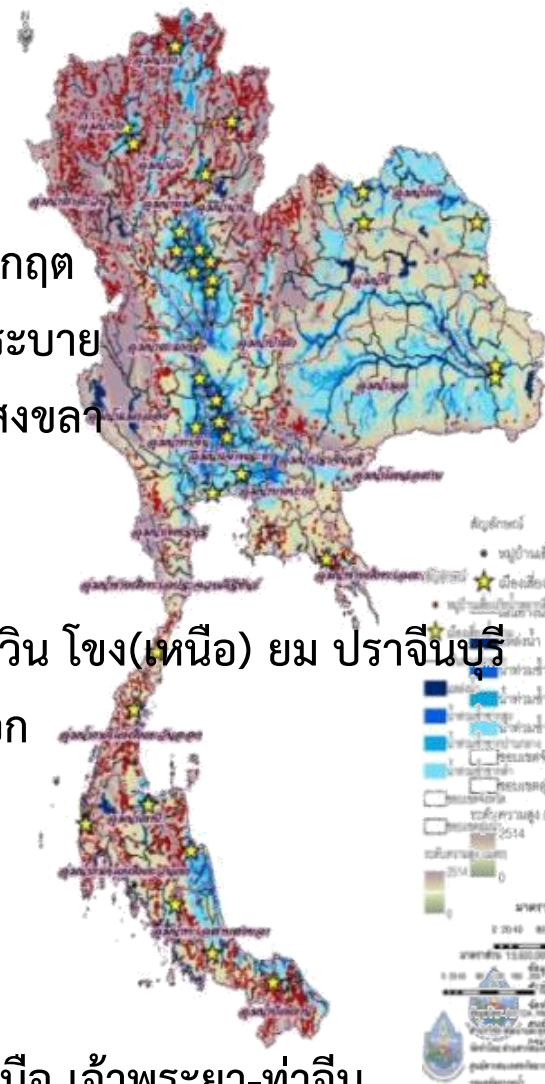
58 แห่ง

จัดทำ/ปรับปรุงผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน 15 แห่ง

5 ผัง

การสนับสนุนการปรับตัวและหนีภัย

กลุ่มน้ำภาคเหนือ เจ้าพระยา-ท่าจีน

แนวทางการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม

บริหารจัดการน้ำอ่างเก็บน้ำ โดยการปรับ rule curve
ขนาดใหญ่ 10 แห่ง

ปรับระบบการปลูกพืช/ปฏิทินการปลูกพืช 5.8 ล้านไร่

การบริหารจัดการน้ำหลาก

เติมน้ำใต้ดิน

ดักชะลอน้ำ โดยการฟันฟูป่า/ทำฝายชะลอน้ำ
ฟันฟูป่า 0.6 ล้านไร่ (ป่าเสื่อมโทรมทั้งหมด 5.6 ล้านไร่)
สามารถชะลอน้ำได้ 400 ล้าน ลบ.ม.

พัฒนาพื้นที่ลุ่มต่ำ รับน้ำนอง
ไม่น้อยกว่า 3,000 ล้าน ลบ.ม.
ฟันฟูป่าแหล่งน้ำธรรมชาติ 90 ล้านลบ.ม.

พัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำ (อ่างเก็บน้ำ+ฝาย+ประตู+แก้มลิง)
ความจุรวมมากกว่า 7,000 ล้านลบ.ม.

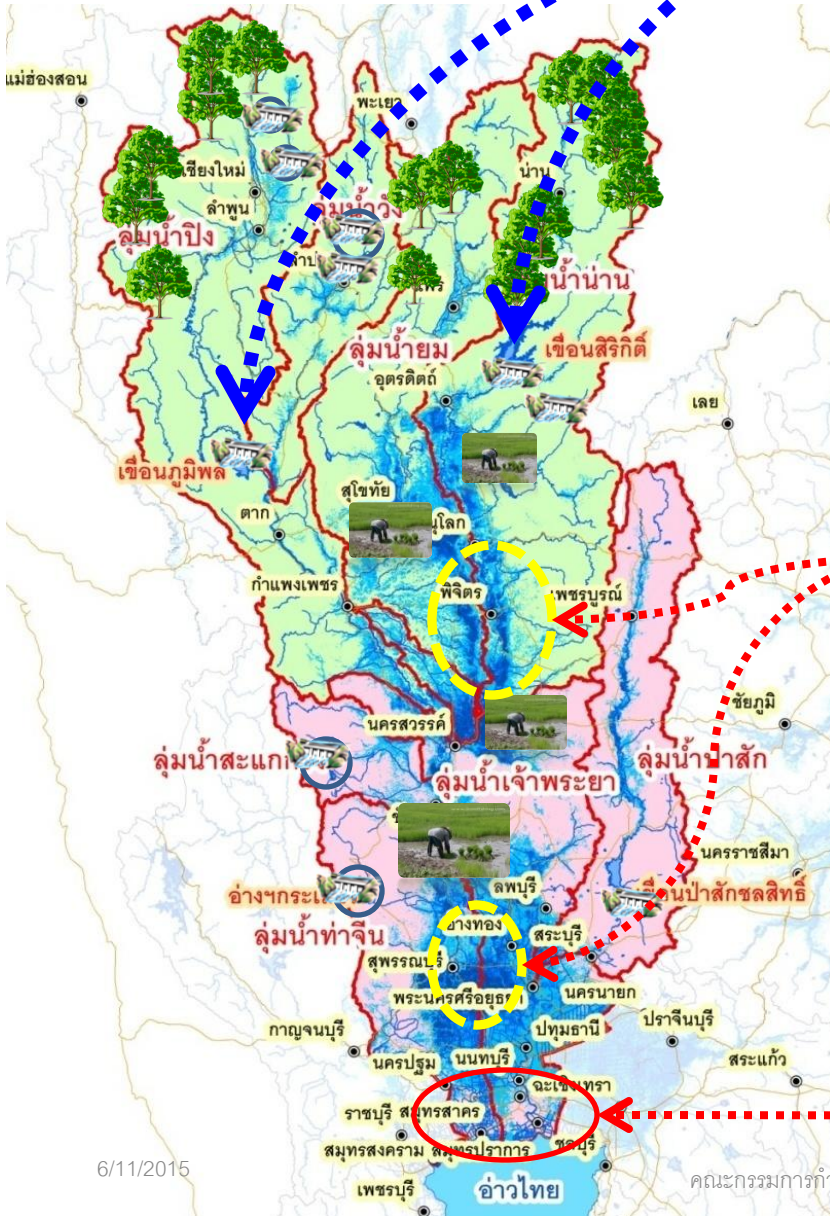

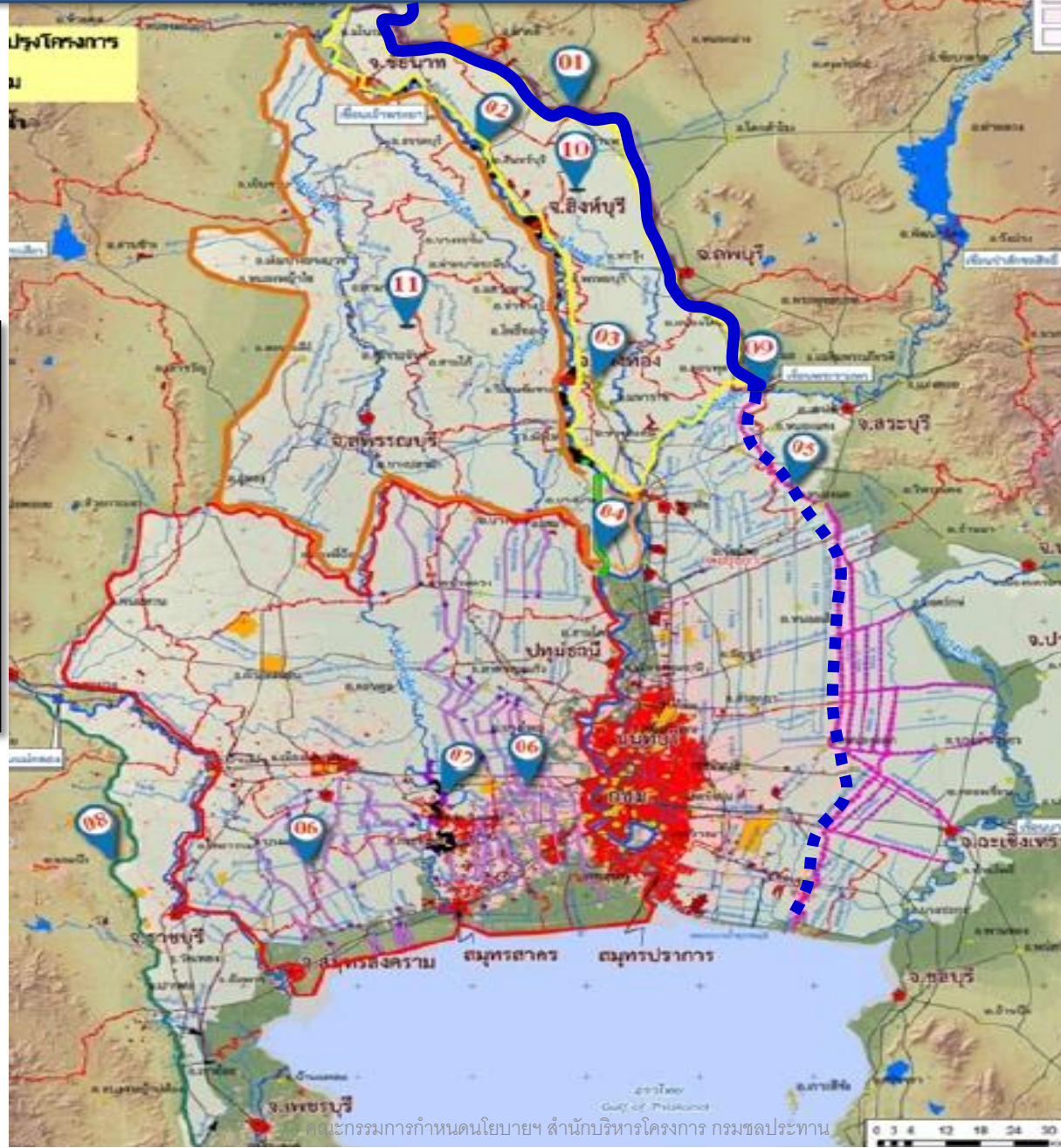
ปรับปรุงผังเมืองในพื้นที่เมืองศูนย์กลางหลักและศูนย์กลางรอง
พร้อมจัดทำผังระบายน้ำแบบบูรณาการ 37 เมือง

เพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ(ตอนล่าง)

- ปรับปรุงการระบายน้ำในพื้นที่เจ้าพระยาตอนล่าง 420 ลบ.ม./วิ
- ปรับปรุงลำน้ำเจ้าพระยา 2,500 ลบ.ม./วิ
- เพิ่มประสิทธิภาพระบายน้ำบางบาล-บางไทร

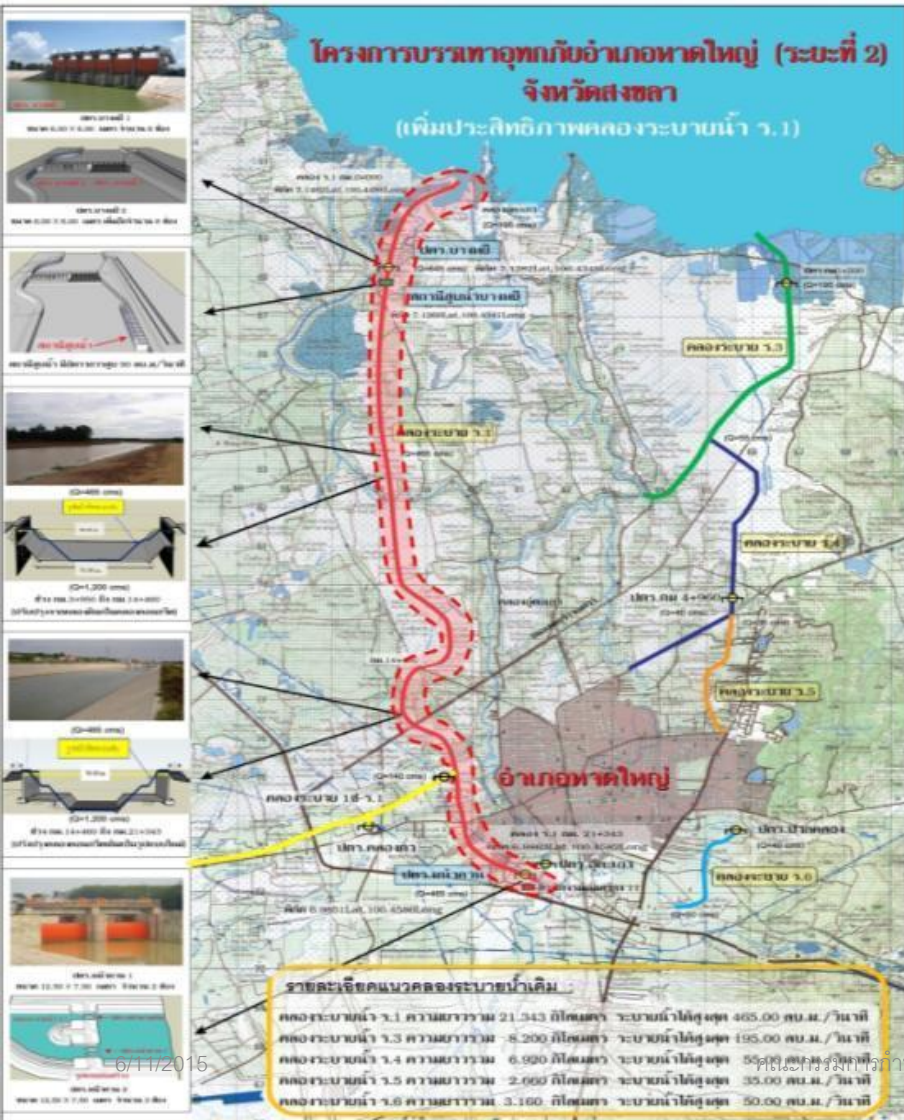

บางบาล-บางไทร

ปรับปรุงระบบ
ชลประทานฝั่ง
ตะวันออก
ตอนล่าง

ปรับปรุงทำจีน

โครงการบรรเทาอุทกภัยขนาดใหญ่ ระยะที่ 2 จ.สงขลา

โครงการซ่อมแซมเสริมคันกันน้ำแม่น้ำ โก-ลก (ในพื้นที่เร่งด่วน)

คพ.

กรอ.

กทม.

ชป.

เป้าประสงค์

- แหล่งน้ำทั่วประเทศมี **คุณภาพน้ำอยู่ในระดับพอใช้ขึ้นไป**
- **การควบคุมความเค็ม** ปากแม่น้ำ ณ จุดควบคุม **ไม่ให้เกินมาตรฐาน** ของการเกษตรและการประปา

พื้นที่วิกฤต/เฝ้าระวัง

น้ำเสีย

ท่าจีน เจ้าพระยา ป่าสัก มูล ชี

- พหุใช้
- เสื่อมโทรม
- เส้นทางน้ำหลัก
- ขอบเขตจังหวัด
- ขอบเขตลุ่มน้ำ

น้ำเค็ม

ท่าจีน เจ้าพระยา บางปะกง ปราจีนบุรี แม่กลอง

มาตราส่วน 1:5

0 20 40 80 120 160

ข้อมูลโดย: กรมควบคุมมลพิษ
จัดทำโดย: ส่วนสารสนเทศภูมิ
ศูนย์สารสนเทศทรัพยากรน้ำ
กรมทรัพยากรน้ำ

เขื่อนภูมิพล

กลยุทธ

เขื่อนสิริกิติ์

เขื่อนป่าสัก

เขื่อนวชิราลงกรณ์/
ศรีนครินทร์

คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำสำคัญทั่วประเทศปี พ.ศ.2556

- พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบรวบรวมและระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน

- ลดน้ำเสียจากแหล่งกำเนิด

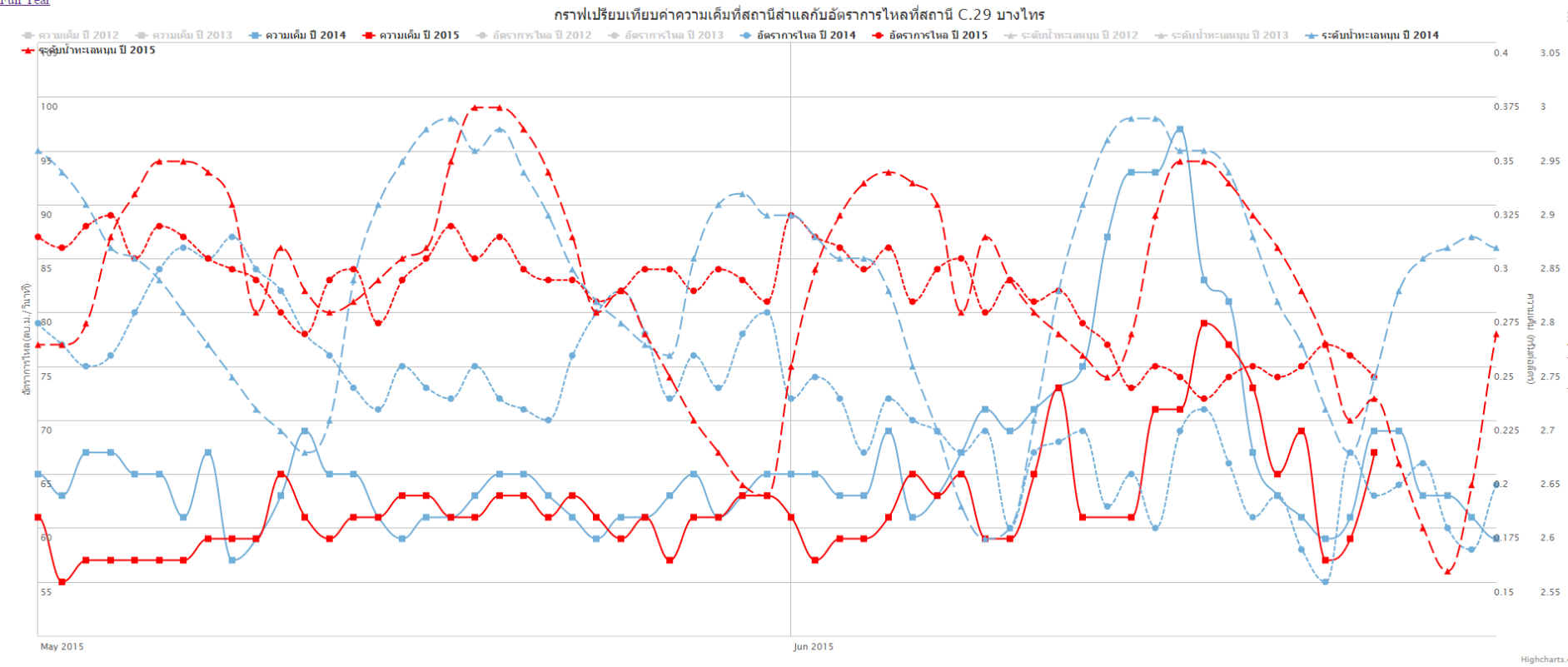
- การกำจัดวัชพืชและขยะมูลฝอยในแหล่งน้ำ

- การผลักดันน้ำเค็ม

ใช้น้ำจืดผลักดัน

อาคารบังคับน้ำ/ประตูระบายน้ำ

6

การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

ระบบฐานข้อมูล
ประกอบการตัดสินใจ
(คลังน้ำชาติ)

องค์กร กฎหมาย
กฎระเบียบ

การประชาสัมพันธ์และ
การมีส่วนร่วม

สนับสนุนองค์กรลุ่มน้ำ

การบริหารจัดการชลประทาน

ศึกษา วิจัย เตรียมความพร้อม

การพัฒนาระบบฐานข้อมูล

สนับสนุนการตัดสินใจ

คณะกรรมการน้ำแห่งชาติ

คณะกรรมการลุ่มน้ำ

กฎหมายน้ำ

ปรับปรุงกฎหมายที่
เกี่ยวข้องให้ทันสมัย

การสร้างความเข้าใจ

การประชาสัมพันธ์

สร้างความเชื่อมั่น

สร้างจิตสำนึก